

PREZES
URZĘDU OCHRONY KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA URZĘDU OCHRONY KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
W KATOWICACH

40-024 Katowice, ul. Powstańców 41a
Tel./Fax (0-32) 256-46-96, Tel/Fax (0-32) 255-26-47, Tel. /Fax (0-32) 255-44-04
E-mail: katowice@uokik.gov.pl.

Katowice, dn. 2002-05-28

RKT-561/17/01/HS

Decyzja Nr RKT 14/2002

Na podstawie art. 105 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego w związku z art. 19 K.p.a. oraz art. 80 i art. 28 ust. 6 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. Nr 122, poz.1319 ze zm. Dz.U. z 2001 r. Nr 110, poz. 1189 oraz Dz.U. Nr 154, poz. 1800) w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów umarza się postępowanie administracyjne prowadzone pod sygnaturą RKT-561/17/01/HS wszczęte na wniosek Powiatowego Rzecznika Konsumentów w Bielsku Białej przeciwko AQUA” S.A. z siedzibą w Bielsku Białej ul. 1-go Maja 23 w sprawie naruszenia art. 8 ust. 2 pkt 1 w/w ustawy poprzez nadużywanie pozycji dominującej na terenie następujących gmin powiatu bielskiego: Jasienica, Wilamowice, Szczyrk, Buczkowice, Porąbka, Jaworze, Kozy, polegające na narzucaniu nieuczciwych, nadmiernie wygórowanych cen za dostarczaną wodę i odprowadzane ścieki, ze względu na utratę właściwości Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów do orzekania w sprawach cen i stawek opłat za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków z uwagi na wejście w życie ustawy z dnia 7 czerwca 2001r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz.U. Nr 72, poz. 747).

Uzasadnienie

Do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej zwanego organem antymonopolowym) wpłynął wniosek Powiatowego Rzecznika Konsumentów w Bielsku Białej z siedzibą w Starostwie Powiatowym w Bielsku-Białej przy ul. Piastowskiej 40 (dalej zwanego Rzecznikiem) o wszczęcie postępowania antymonopolowego przeciwko AQUA S.A. z siedzibą w Bielsku-Białej przy ul. 1 Maja 23 (dalej zwanej Aqua). Rzecznik podniósł, że Aqua nadużywa pozycji dominującej i stosuje praktykę ograniczającą konkurencję określoną w art. 8 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 122, poz. 1319; zm: Dz. U. z 2001 r. Nr 110, poz. 1189 i Dz. U. Nr 154, poz. 1800) (dalej zwanej ustawą antymonopolową) poprzez narzucanie nieuczciwych, nadmiernie wygórowanych cen za dostarczaną wodę i odprowadzone ścieki w stosunku do gmin powiatu bielskiego: Jasienica, Wilamowice, Szczyrk, Buczkowice, Porąbka, Jaworze, Kozy.

W odpowiedzi na zarzuty wniosku Aqua wyjaśniła. Usługi dostarczania wody pitnej bezpośrednio odbiorcom świadczy na terenie 10 gmin (Bielsko-Biała, Buczkowice, Jasienica, Jaworze, Kęty, Kozy, Porąbka, Szczyrk, Wilamowice i Wilkowice) oraz hurtowo dla 4 gmin (Andrychów, Bestwina, Czechowice-Dziedzice i Kety). Odbiera i oczyszcza ścieki z 5 gmin (Bielsko-Biała, Buczkowice, Kozy, Szczyrk, Wilkowice) i hurtowo z gminy Jaworze. Aqua przyznała, że jest monopolistą naturalnym w zakresie dostarczania wody i odprowadzania ścieków, ponieważ na terenie miast i wsi budowano jeden system wod-kan. z uwagi na koszt tej inwestycji. Mniejszą rolę odgrywały spółki wodociągowe lub przedsiębiorstwa budżetowe

gmin. Zdaniem Aqua nie oznacza to, że wykorzystuje swoją pozycję na rynku i ogranicza konkurencję.

Po przeanalizowaniu materiału zgromadzonego w toku postępowania antymonopolowego w świetle ustawy z dnia 7 czerwca 2001r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz.U. Nr 72, poz. 747) organ antymonopolowy ustalił i zważył co następuje.

Ustawa z dnia 7 czerwca 2001r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. Nr 72, poz. 747), która weszła w życie z dniem 14.01.2002r, określa między innymi warunki zbiorowego zaopatrzenia w wodę do spożycia przez ludzi, a także określa zasady ochrony interesów odbiorców usług. Zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków jest zadaniem własnym gminy (art. 3 ust.1). W razie wspólnego wykonywania przez gminy zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, określone w ustawie prawa i obowiązki organów gminy wykonują odpowiednio właściwe organy 1/ związku międzygminnego, 2/ gminy wskazanej w porozumieniu międzygminnym (art. 3 ust. 2). Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne określa taryfę cen i opłat za usługi wodociągowo-kanalizacyjne na 1 rok (art. 20). Ustawa ta przyznaje gminie kompetencje regulatora na gminnym rynku zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, albowiem przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne opracowują taryfy, które podlegają zatwierdzeniu w drodze uchwały rady gminy (art. 24 ust. 1). Zarząd gminy sprawdza, czy taryfy zostały opracowane zgodnie z przepisami ustawy i weryfikuje koszty pod względem celowości ich ponoszenia (art. 24 ust. 5). Na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę lub zbiorowego odprowadzania ścieków jest wymagane uzyskanie zezwolenia wydanego przez zarząd gminy w drodze decyzji (art. 16 ust. 1). Rada gminy uchwała regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków obowiązujący na obszarze gminy (art. 19 ust. 1). Regulamin powinien określać prawa i obowiązki przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego oraz odbiorcy usług, w tym sposób rozliczeń w oparciu o ceny i stawki opłat ustalone w taryfach (art. 19 ust. 2 pkt 3). Rada gminy może podjąć uchwałę o dopłacie dla jednej, wybranych lub wszystkich taryfowych grup odbiorców usług. Dopłatę gmina przekazuje przedsiębiorstwu wodociągowo-kanalizacyjnemu (art. 24 ust. 6). Od dnia 08.04.2002r. obowiązuje rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 marca 2002r. w sprawie określenia taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryf oraz warunków rozliczeń za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków (Dz.U. Nr 26, poz. 257), które określa szczegółowe kryteria ustalania niezbędnych przychodów, alokację kosztów na taryfowe grupy odbiorców i kryteria różnicowania cen i stawek opłat.

Wejście w życie wspomnianych przepisów określiło zasady ustalania wysokości cen za dostarczaną wodę i odprowadzane ścieki zawartych w taryfach zatwierdzonych przez radę gminy, która tym samym ma wyłączną kompetencję do kształtowania poziomu cen na swoim obszarze (uchwały organów gmin podlegają kontroli we właściwym trybie). Kompetencja gmin wynika wprost z przytoczonych wyżej przepisów ustawy. Zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków jest zadaniem własnym gminy i jak to wynika z przytoczonych powyżej przepisów, to właśnie organom gminy ustawodawca, określając mechanizmy kształtowania cen za dostawę wody i odprowadzanie ścieków, powierzył kompetencje do dokonywania oceny, czy przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne opracowując taryfę zastosowały się do obowiązujących przepisów ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków oraz przepisów wykonawczych do tej ustawy. Zatwierdzanie cen i opłat zamieszczonych w taryfach przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego, a także ocena kalkulacji kosztów w oparciu o które zostały sporządzone taryfy należy, w świetle powołanej ustawy, do organów gminy.

Zgodnie z zapisem art. 105 § 1 K.p.a., gdy postępowanie z jakiegokolwiek przyczyny stało się bezprzedmiotowe, organ administracji państwowej wydaje decyzję o umorzeniu postępowania. W obowiązującym porządku prawnym, zgodnie z art. 19 K.p.a., każdy organ administracji publicznej zobowiązany jest z urzędu do przestrzegania swojej właściwości, w każdym stadium postępowania, gdyż może ona ulegać zmianom. Jakkolwiek w dacie wszczęcia postępowania antymonopolowego przepisy ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków jeszcze nie obowiązywały, zauważyć należy, że weszły w życie w toku niniejszego postępowania. W tych okolicznościach orzekanie przez organ antymonopolowy w sprawie wysokości cen za dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków pobieranych przez Aqua doprowadziłoby do naruszenia ustawowych kompetencji organów gmin powiatu bielskiego wyszczególnionych we wniosku, a prowadzenie niniejszego postępowania antymonopolowego stało się bezprzedmiotowe. W niniejszej sprawie brak jest podstaw prawnych do wydania decyzji administracyjnej orzekającej w zakresie wniosku Rzecznika. W zakresie ochrony interesów konsumentów, mieszkańców gmin określonych we wniosku, istotne znaczenie mają zapisy art. 37 ust.1 pkt 2 ustawy antymonopolowej, stanowiącego, że do zadań Powiatowego (Miejskiego) Rzecznika Konsumentów należy składanie wniosków w sprawie stanowienia i zmiany przepisów prawa miejscowego w zakresie ochrony interesów konsumentów.

W obowiązującym porządku prawnym każdy organ administracji publicznej zobowiązany jest z urzędu do przestrzegania swojej właściwości, która niekiedy może ulegać zmianom. Jak wyżej wykazano od dnia wejścia w życie ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, tj. od dnia 14.01.2002r., organ antymonopolowy nie jest właściwy do oceny wysokości cen za dostawę wody i odprowadzanie ścieków pod kątem, czy nie są to ceny naruszające zapis art. 8 ust. 2 pkt 1 ustawy antymonopolowej. Zgodnie z art. 105 §1 K.p.a., gdy postępowanie z jakiegokolwiek przyczyny stało się bezprzedmiotowe, organ administracji publicznej wydaje decyzję o jego umorzeniu. Na skutek wejścia w życie przepisów ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków rada gminy uzyskała status i kompetencje regulatora na gminnym rynku wodociągowo-kanalizacyjnym. Tym samym prowadzenie postępowania antymonopolowego wszczętego na wniosek Rzecznika stało się bezprzedmiotowe i należało je umorzyć.

W związku z powyższym należało orzec jak w sentencji niniejszej decyzji.

Od decyzji niniejszej stronom służy prawo wniesienia odwołania do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Antymonopolowego za pośrednictwem Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów Delegatura w Katowicach w terminie dwutygodniowym od dnia doręczenia decyzji.

W imieniu Prezesa Urzędu
Ochrony Konkurencji i Konsumentów

Dyrektor Delegatury
Urzędu Ochrony Konkurencji
i Konsumentów w Katowicach
Alicja Kral